

POROČILO O DELOVANJU USTANOVE DR. ŠIFTARJEVA FUNDACIJA V 2015. LETU

I. BISTVENE ZNAČILNOSTI IN PoudARKI

1. Tudi leto 2015 je bilo za Ustanovo dr. Šiftarjeva fundacija (v nad.: Ustanova) vsebinsko izjemno dinamično in tudi finančno zahtevno, vsekakor pa uspešno.

2. Sprejeti program dela smo uresničili in celo presegli in to ob hkratnem pomembnem obsegu lastnega prostovoljnega dela in še okrepljenem racionalnem delovanju. Nekoliko povečane finančne stroške za celotno dejavnost smo uspeli pokrivati s povečanimi prihodki in zato tudi ohraniti pozitivno finančno stanje Ustanove.

Še posebej velja poudariti, da smo opravili ali zaključujemo z uresničevanjem prioritarnih nalog v 2015. letu (zbornik o simpoziju »Protestantizem včeraj, danes, jutri«; monografija ob 100. obletnici akad. dr. A. Vratuše; priprave na 20. obletnico delovanja Ustanove; uresničevanje Dolgoročnega načrta razvoja in vzdrževanja Vrta- usmeritve uprave Ustanove iz septembra 2014; povezava z Inštitutom za promocijo vrednot NOB pri RO Združenja za vrednote NOB, Keplerjeva pohodna pot.

Vzdrževanje Vrta je potekalo po sprejetem programu v sodelovanju z pogodbenimi zunanjimi partnerji. Vrt je bil obogaten z novimi pomembnimi drevesi in avtohtonimi slovenskimi vrtnicami.

Izvedli smo vse predvidene že tradicionalne prireditve in akcije. Z več dodatnimi, novimi pa smo še dodatno bogatili življenje v Vrtnu in širili dejavnost Ustanove.

Še posebej velja poudariti povečano število organiziranih skupin obiskovalcev Vrta iz številnih krajev Slovenije in tudi iz tujine.

3. Ustanova je z Vrtnom in celotno svojo dejavnostjo še naprej utrjevala svojo javno prepoznavno identiteto in prepoznavnost ter koristno vlogo v ožjem lokalnem okolju, regiji in tudi širše v državi in preko meja. K temu je pripomogla predvsem celotna dejavnost Ustanove, njeno razvejano sodelovanje z že tradicionalnimi in novimi partnerji, nepogrešljivo vlogo pa so za to imeli sodelavci Ustanove za informiranje javnosti in mediji v lokalnem in širšem, tudi čezmejnem okolju (več kot 70 evidentiranih prispevkov).

4. Ustanova je ohranila in še povečala širok krog partnerskih povezav; še posebej intenzivno in več plastno je bilo sodelovanje z PIŠK v M. Soboti in županom občine Tišina, njeno upravo in več civilno družbenimi in drugimi deležniki v njej. Potrditev tega je tudi formalna pobuda OS občine Tišina, da bi bil sedež TIC občine Tišina v Vrtnu in imenovanje podpredsednika uprave Ustanove v komisijo OS za turizem in tudi priznanji, ki sta ju prejela ob občinskem prazniku v septembru 2015. članica uprave Nada Mladenovič (priznanje in zahvala za vsestranski prispevek k razvoju občine) in častni član Ustanove akad. dr. Anton Vratuša, ki je postal častni občan občine Tišina.

Ustanova je vzpostavila trajnejše sodelovanje z PZ Slava Klavora (bili glavni gosti v kulturnem programu na majski prireditvi v Vrtu), kar je bilo tudi potrjeno z zasaditvijo spominskega drevesa v spomin na S. Klavoro v Vrtu, razglasitvijo PZ S, Klavora za "hišni zbor" Ustanove, s posebno predstavitvijo Ustanove na slavnostnem koncertu ob 70. letnici ustanovitve zbora v Mariboru in imenovanjem podpredsednika uprave Ustanove za častnega člana zbora.

Pomembno mesto je imelo še širše sodelovanje skoraj z vsemi ustanovitelji; rezultat prizadevanj za širitev kroga ustanoviteljev sta novi ustanovitelj (občina Beltinci) in nova aktivna podpornica Ustanove (občina Velika Polana); krog ustanoviteljev pa z 2016. letom zapušča NLB.

5. Dejavnost Ustanove je v 2015. letu še posebej zaznamovala posebna pozornost obeleževanju visokega življenjskega jubileja častnega člana Ustanove akademika dr. Antona Vratuša (več dogodkov v Vrtu, M. Soboti in Ljubljani, posebna razstava, mednarodna okrogla miza, znanstvena monografija, obisk vodstva SAZU).

6. Posebej je potrebno tudi za leto 2015. leto že uvodoma poudariti nepogrešljivo vlogo ustanoviteljev in dragoceno povečano podporo donatorjev; v tem okviru pa še posebej vsestransko in stalno podporo in konkretno pomoč občine Tišina-domicilne občine in soustanoviteljice Ustanove; njena podpora se je potrdila še posebej tudi z ponovno potrjeno soglasno formalno podporo Občinskega sveta občine delovanju Ustanove, kot "ambasadorja občine Tišina".

7. Ustanova je tudi v finančnem pogledu uspevala zagotavljati nemoteno delovanje Ustanove in izpolnjevanje vseh številnih planiranih in dodatnih nalog.

Uprava Ustanove je v skladu z priporočili Nadzornega odbora in zbora ustanoviteljev posvetila posebno pozornost urejanju statusnih in premoženjsko pravnih vprašanj glede Vrta na Petanjcih ter skupaj z občino Tišina obravnavala celovito analizo teh vprašanj in na njeni podlagi pripravila tudi ustrezne rešitve za zbor ustanoviteljev.

8. Statistični povzetek dejavnosti Ustanove v 2015. letu pa je: izdali smo eno knjigo-znanstveno monografijo, en zbornik je v tisku in bo predstavljen v začetku 2016. leta, sprejeta je bila zasnova ene monografije, ki bo izšla v 2016. letu; skupaj s drugimi deležniki smo izvedli eno mednarodno okroglo mizo in eno mednarodno znanstveno konferenco ter aktivno sodelujemo v enem mednarodnem projektu, sodelavec Ustanove pa je v njenem imenu nastopil na mednarodni konferenci v Pekingu-Kitajska; različne aktivnosti smo organizirali skupaj z več kot petdeset partnerji v lokalnem, regionalnem, državnem in čez mejnem okvirju; pripravili smo tri razstave; Ustanova je, skupaj s številnimi partnerji, pripravila več kot 80 dogodkov; veliko večino v Vrtu (skoraj 60), precej v M. Soboti, Ljubljani in drugih krajih; predstavniki Ustanove so se udeležili različnih dogodkov in imeli razgovore s predstavniki različnih deležnikov- skupaj nad 50 - v 20 destinacijah; uprava ocenjuje, da je v 2015. letu obiskalo Vrt okrog 2.300 obiskovalcev.

II. PREGLED DEJAVNOSTI USTANOVE

1. VZDRŽEVANJE, RAZVOJ VRTA IN ŽIVLJENJE V NJEM

1.1. Nadaljevanje sanacije Vrta: V skladu s Dolgoročnim načrtom razvoja Vrta, sprejetim v 2013. in na podlagi aktivnosti v letih 2013 in 2014 smo v 2015. z načrtno sanacijo Vrta, še naprej pod strokovnim vodstvom vrhunske strokovnjakinje, arboristke Tanje Grmovšek iz Maribora, ki je bila pogodbeno sodelavka Ustanove tudi v 2015. letu. Iz njenega poročila za 2015. leto povzemamo:

"V letu 2015 se je na lesnatih rastlinah ponovno izvedlo veliko vzdrževalnih ukrepov (izvedlo se je več kot 300 ukrepov na lesnatih rastlinah in obravnavalo predvsem osrednji del južnega dela Vrta, poudarek je bil tudi na vrtnicah na celotnem območju Vrta, na obeh vhodih v Vrt in ter na mladih drevesih). Poudariti velja, da so se v letu 2015 izvedle zelo zahtevne odstranitve večjih dreves. Eno smrekovo drevo se je tekom leta samozvrnilo.

Ponovno lahko z veseljem navedem, da postajajo lesnate rastline v Vrto vse bolj strokovno urejene in vzdrževane, s tem pa se dviguje tudi celoten videz in doživljanje Vrta, ki dobiva vse bolj "ustrezno" podobo, kar opazijo tudi številni obiskovalci."

1.2. Dolgoročni načrt razvoja pomurske regije; Ustanova je bila tudi še naprej aktivno vključena v aktivnosti v okviru priprav tega razvojnega dokumenta regije, s ciljem, da Vrt, kot del razvojno pomembne kulturne in naravne dediščine dobi primerno mesto v razvojnih usmeritvah regije. Naša predvidevanja, da bi nastajajoči podprojekt »Povezovanje in urejanje zelenih površin v Pomurju« v katerega je vključena tudi Ustanova oz. Vrt na Petanjcih bil sprejet in postal operativen že v 2015. letu, se niso izpolnila.

1.3. Novi program LAS Goričko: Uprava Ustanove se je aktivno odzvala za poziv RRA Sinergija in dala svoj predlog za nabor pobud in možnih projektov za novi program LAS Goričko. Zaenkrat še nismo prejeli nobenega odgovora o usodi našega predloga.

1.4. Dokončanje postopka urejanja statusa Vrta; v skladu s priporočili NO Ustanove in zborna ustanoviteljev je uprava Ustanove pripravila celovito in, obsežno analizo vseh relevantnih zgodovinskih, pravnih, finančnih in praktičnih vidikov urejanja statusa Vrta in z njim povezanih premoženjsko pravnih vprašanj. Še posebno pozornost je bila namenjena razrešitvi dvojnega formalnega (zemljiško knjižnega) statusa Vrta in možnostim prenosa dela Vrta, ki je formalno v lasti občine, na Ustanovo. Na podlagi več razprav, tudi z NO Ustanove in še posebej z vodstvom občine Tišina je bila usklajena rešitev, da se ne spreminja formalno zemljiško knjižno stanje, se pa upravljanje z Vrto in odgovornost Ustanove za njegov obstoj, razvoj in vzdrževanje uredi s posebno pogodbo med lastnikoma Vrta in

Ustanovo in ustrezno dopolnitvijo akta o ustanovitvi Ustanove (po vzgledu ureditve razmerij med MOMS in Raziskovalno izobraževalnim središčem Dvorec Rakičan.

1.5. Redno čiščenje in tekoče vzdrževanje Vrta

V skladu z usmeritvami in sklepi iz minulih let ter oceno izvajanja vzdrževalnih del v 2014 je bila podaljšana pogodba o tekočih vzdrževalnih delih z istim partnerjem tudi za 2015. leto. Podjetje Tlakovanje Gomboc iz Gradišča (občina Tišina) je izvajalo redno vzdrževanje in čiščenje Vrta dobro in kontinuirano, v skladu s Programom vzdrževalnih del, ki ga je sprejela uprava Ustanove. Pomembni prispevek pri tekočem vzdrževanju- čiščenju Vrta je imela sodelavka Ustanove, ki smo jo pridobil preko razpisa javnih del ZZS v 2015. letu.

V skladu z dogovorom u vodstvom občine Tišine so občasno pomagali pri čiščenju Vrta tudi javni delavci občine.

Celotna dejavnost v zvezi s skrbjo za vzdrževanje in čiščenje Vrta in stanjem v Vrtu je bila stalno usklajevana med pogodbenim partnerjem in predstavniki uprave, še posebej pa je bilo pomembno stalno sodelovanje z zunanjo strokovno sodelavko Ustanove za strokovno vodenje sanacije, vzdrževanja in razvoja Vrta- z Tanjo Grmovšek, ki je sama izvedla pet »terenskih dnevov« v Vrtu in pripravila tudi celovito poročilo o "delovnih terenih na lesnatih rastlinah" in o "letnem pregledu stanja lesnatih rastlin za leto 2015" s svojim strokovnim mnenjem in predlogi nadaljnjih aktivnosti.

Zahvaljujoč vsemu temu smo uspevali tudi v minulem letu Vrt vzdrževati v dobri fizični oz. vizuelni kondiciji.

To še zlasti velja ob dejstvu, da imamo za to še vedno omejene kadrovske in finančne možnosti.

Tem bolj je bila zato dragocena pomoč občine Tišina pri izvajanju določenih del v Vrtu na podlagi sprejetega načelnega dogovora o zagotavljanju možne vzajemno koristne delovne pomoči (občasna pomoč javnih delavcev).

Že tretjič pa je bila v novembru uspešno organizirana tudi širša prostovoljna, več stransko pomembna **akcija »Listje«** v Vrtu, skupaj z KO ZZB Tišina in BSS Rakičan (skupaj je sodelovalo nad 50 članov KO ZZB, dijakov in dijakinj ter profesorjev BSS in sodelavcev ter prijateljev Ustanove). Akcija je pomemben del vzdrževanja Vrta. hkrati pa tudi dragocena oblika prijateljskega in tovariškega med generacijskega druženja partnerjev, prijateljev in sodelavcev Ustanove (med gosti je bil med drugim tudi župan MOMS !).

Predstavniki Ustanove smo v minulem letu opravili tudi razgovor z direktorjem OE Zavoda za varstvo kulturne dediščine iz Maribora in ga informirali o stanju v Vrtu ter aktivnostih za njegovo vzdrževanje in razvoj.

1.6. Posebne druge naloge v samem Vrtnu.

Nova drevesa in vrtnice: hruška- spominsko drevo S. Klavora- darilo PZ S. Klavora iz Maribora; češnja-darilo društva "Zeleni prstan" iz Ljubljane; avtohtoni slovenski vrtnici "Prešeren" in "Trubar"- darilo akad. dr. Matjaža Kmecla.

1.7. Zimska zaščita skulptur: tudi v 2015 je BSS Rakičan zagotovila zimsko zaščito skulptur v Vrtnu.

1.8. Posebne naloge in usmeritve za nadaljnjo uresničevanje Dolgoročnega načrta-izvedba sanacije materialnih elementov v Vrtnu: finančna sredstva v 2015. niso omogočala uresničevanja posebnih nalog v Vrtnu v večjem obsegu. Izdelano je bilo stojalo za kolesa- bo postavljeno spomladi 2016- zamenjane so bile informativne tablice za skulpture in nekaj dreves v Vrtnu, ostale naloge (popravilo robnikov na poteh, celovita obnova oznak na skulpturah in drevju, luč na terasi in še nekatere) pa bi skušali realizirati v 2016. letu v sodelovanju z OPZ M. Sobota; njeno razširjeno vodstvo je v 2015. letu tudi s tem namenom obiskalo Vrt !

V 2016. letu bi naj PS in uprava Ustanove izvedla tudi posebni tematski razpravi o spominskih in prostorskih vidikih nadaljnega razvoja Vrta na podlagi predlogov, ki bi jih na pripravila v skladu z dogovori v 2015. letu zgodovinar dr. Marjan Žnidaršič iz Maribora in že stalna sodelavka Ustanove, arboristke Tanje Grmovšek.

1.9. »Življenje« in promocija Vrta

1.9.1. Leto 2014 je bilo zelo dinamično in raznoliko: Ustanova je skupaj organizirala oz. imela **sama 60 različnih** dogodkov v Vrtnu. O več že tradicionalnih in novih, prvič organiziranih dogodkih širše poročamo v tem in drugih poglavjih.

1.9.2. Vodniška služba:Ustanova je uspela pridobiti preko razpisa javni del v 2015 sodelavko za tehnično-administrativne naloge in pomoč pri vzdrževanju Vrta, ki je pa opravljala tudi občasno naloge v zvezi z vodniško službo v samem Vrtnu in promocijo Vrta in Ustanove tudi izven Vrta (pomoč pri delovanju TIC občine Tišina v Gederovcih, predstavljanje Ustanove na sejmu "Naš dom" na Cankovi, sejmu AGRA v G. Radgoni). Vlogo vodniške službe, še posebej pri vseh vnaprej napovedanih večjih skupinskih obiskih, pa so opravljali tudi v 2015. člani uprave in predsednik PS Ustanove .

Tudi izkušnje iz minulega leta pa ponovno in le še dodatno utemeljujejo potrebo, da Ustanova ob podpori občine Tišina in ostalih ustanoviteljev skuša na vsak način pridobiti stalnega,pogodbene ali zaposlenega sodelavca za vodniško službo in z njo povezano informativno dejavnostjo v Vrtnu.

1.9.3. Vodnik o Vrtu in Ustanovi, prospekti, razstava in filmi o Vrtu, sodelovanje z PTZ:

-Ob vse različnih medijskih prispevkih o Vrtu in Ustanovi pa naj posebej omenimo še dodatno:

-Vodnik o Vrtu; konec leta je bil naročen ponatis slovenske verzije;

- film o Vrtu- v skladu s pripravljeno zasnovo in dogovorom z ekipo iz Nove Gorice že iz 2014. leta smo spremljali javne razpise, na katerih bi lahko konkurirali za finančno podporo temu projektu (nazadnje razpisa TVS za filmske dokumentarne projekte). S to aktivnostjo bomo nadaljevali v 2016. letu, hkrati pa tudi proučili možnosti pridobitve potrebnih sredstev na sponzorsko-donatorski podlagi.

-Ustanova je še naprej ohranjala delovne povezave s PTZ, formalni sporazum o sodelovanju v 2015. letu sicer ni bil sklenjen, sta pa PTZ in Ustanova pripravljala skupaj fotografsko delavnico v Vrtu, ki pa ni bila realizirana v 2015. letu zaradi manjšega števila prijavljenih.

1.9.4. Druge promocijske in animacijske akcije: Šole se je spodbujalo za obisk Vrta preko vabil za prireditve v Vrtu, v neposrednih kontaktih z njihovimi predstavniki, preko več učnih delavnic, literarnega natečaja za OŠ in SŠ v 2015. letu in še posebej v sodelovanju z Zavodom za šolstvo-enoto M. Sobota, preko posvetov ravnateljev šol v regiji.

S stalnim dopolnjevanjem pa smo tudi še okrepili koristno animacijsko vlogo spletne strani Ustanove. K temu je tudi v 2015 prispevala medijska prisotnost Ustanove, pa tudi intenzivna prisotnost predstavnikov Ustanove na različnih prireditvah v regiji in širše ter njihovi kontakti s predstavniki ustanoviteljev in drugih dejavnikov.

Vrt in Ustanova sta se tudi v 2015 predstavila - v sodelovanju z BŠŠ Rakičan- na sejmu AGRA v G. Radgoni, kot del predstavitve občine Tišina pa na sejmu "Za dom" na Cankovi in na proslavi ob majskem prazniku SV v Rakičanu..

1.9.5. Obiski in življenje v Vrtu: kljub dejstvu, da nismo imeli stalno angažiranega oz. zaposlenega vodiča v Vrtu beležimo tudi v 2015. letu dober obisk Vrta. V precejšnji meri je to rezultat povečane, že omenjene animacijske in druge javne aktivnosti Ustanove in dejstva, da smo imeli v Vrtu večje število različnih javnih dogodkov.

K temu je pomembno prispevalo tudi poglobljeno sodelovanje z občino Tišino na turistično-promocijskem področju. To se je še posebej in konkretno potrjevalo s skupno organizacijo številnih organiziranih skupin obiskovalcev Vrta. Največja skupna akcija Ustanove, občine in TG Gradišče pa je v tem okviru bila organizacija obiska udeležencev tradicionalnega srečanja slovenskih krajev z imenom Gradišče: skupaj 12 avtobusov s cca 600 gosti v enem dnevu !

Tudi v 2015 je bilo opazno večje število (evidentiranih)obiskovalcev Vrta »iz ulice« (kolesarjev, turistov iz bližnjih zdraviliško-turističnih centrov in drugih gostov v regiji, zainteresiranih občanov iz lokalnega okolja). Povečano pa je bilo tudi število gostov v Vrtu, ki so načrtno obiskali Vrt ali so njegov ogled povezali z udeležbo na prireditvah v Vrtu. Naj omenimo le nekatere obiskovalce in večje skupinske obiske (organizatorji: ZZB, planinsko društvo, DU) iz Pirana, Radencev, Kamnika, Dravograda, Celja, Trnopolja, Ruš, Velenja,

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

Dolskega, Ajdovščine, iz 12. Gradišč v Sloveniji in obiske Društva vojnih invalidov Slovenije, Društva slovensko - avstrijskega prijateljstva in Kluba koroških Slovencev, vodstev ZVVS in Združenja "Sever", vodstva OPZ M. Sobota, kolektiva občinske uprave G. Radgone, skupine študentov iz Velike Britanije, udeležencev 7. mednarodnega srečanja vojaških vozil.

Še posebej pa naj omenimo obisk vodstva SAZU: Ustanova je sicer pripravila in izvedla skupaj z drugimi deležniki (PIŠK, občini Puconci in Cankova, Evangeličanska cerkev, PAZU, podjetji ROTO in Kodila) njihov celotni celodnevni kulturno-zgodovinski obisk v Prekmurju, ki je bil povezan s slovesno predstavitvijo znanstvene monografije ob 100. letnici akad. dr. Vratuše in je bil prvi tak obisk vodstva SAZU v Prekmurju.

Že nekaj obiskov večjih skupin obiskovalcev pa je najavljenih ali predvidenih za 2016. leto (vodstvo PF in Univerze v Mariboru, Društvo prijateljev Botaničnega vrta v Mariboru, udeleženci nekdanjih mladinskih delovnih brigad).

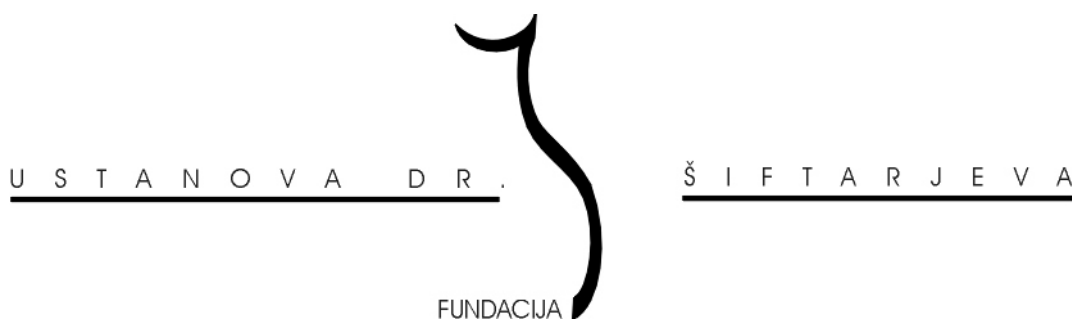
Med posamezniki, ki so obiskali Vrt pa naj posebej omenimo akad. dr. Matjaža Kmecla, pisatelja Toneta Pavčka, prvega PRS Milana Kučana, ministra mag. Dejana Židana, direktorico CD iz Ljubljane Uršulo Cetinski, predsednico Ustanove FRS Viko Potočnik, slikarko Mojco Smerdu, likovnega kritika, kustusa in publicista Aleksandra Bassina, sodnico VS RS Majo Tratnik, bivšega ustavnega sodnika Jožeta Tratnika, generala Milivoja Zorca, Dragoljuba Ackoviča, predsednika Svetovnega romskega parlamenta, dr. Roberta Hajzsona, predsednika PAIN-osrednje organizacije Hrvaške skupnosti na avstrijskem Gradiščanskem, župane več pomurskih občin, najvišje predstavnike Zveze Romov Slovenije, Društva Primorcev in Istranov v Prekmurju, Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Združenja »Sever« in drugih ustanov ter številne že stalne prijatelje in obiskovalce Vrta iz regije in drugih delov Slovenije.

Po ocenah uprave Ustanove je v 2015 skupaj obiskalo Vrt **okrog 2300 obiskovalcev**.

Uprava je ponovno proučila možnosti za vzpostavitev knjige obiskovalcev Vrta oz. rednega evidentiranja vseh obiskov v Vrtu. Ker Ustanova nima redno zaposlenih sodelavcev oz. ni nikogar stalno v Vrtu se išče rešitev v smeri možne drugačne rešitve (po vzgledu planinskih postojank).Več obiskovalcev Vrta je tudi obnavljalo vprašanje vstopnine za ogled Vrta. Uprava ocenjuje, da ni razlogov, da bi zaenkrat Ustanova ukinila možnost stalnega brezplačnega ogleda Vrta. Je pa v 2015. letu prejela več prostovoljnih prispevkov-donacij organiziranih skupin obiskovalcev Vrta.

1.9.6. Častna vstopnica; v skladu s sprejetimi usmeritvami je uprava tudi v 2015. podelila več častnih vstopnic posebnim gostom Ustanove oz. na posameznih njenih prireditvah in nagrajenim udeležencem natečaja za osnove in srednje šole v 2014.

1.9.7. Keplerjeva zvezdna pohodna pot; uprava je vzpostavila stike z OŠ Tišina; spomladi je bila v tem okviru v Vrtu odprta razstava o J. Keplerju in predstavljen propekt o bivanju Keplerja na Petanjcih - ostali sprejeti dogovori se bodo realizirali v tem šolskem letu; občini

Tišina pa je Ustanova dala pobudo, da se s skupnimi močmi vsebinsko opremi Keplerjeva pohodna pot.

1.9.8. Vrt in mladi-Vrt kot »šola v naravi«:

-Sodelovanje z BŠŠ Rakičan se je uspešno nadaljevalo tudi v 2015: šola je koristila Vrt kot »šola v naravi«; šola je uredila zimsko zaščito skulptur v Vrtu, omogočila je predstavitev Vrta in s tem Ustanove na mednarodnem sejmu AGRA 2015. Ustanova in šola sta potrdili aktualnost skupnega partnerskega projekta s katerim sta se šola in Ustanova potegovala preko Ministrstva za šolstvo in šport za evropska sredstva že 2011 in 2013 in namero, da skušata zanj pridobiti podporo v aktualni finančni perspektivi EU 2014-2020. Zaenkrat je njegova usoda še nejasna.

-Tudi sodelovanje s OŠ Tišina se je uspešno nadaljevalo: več učnih delavnic v Vrtu, obiski učiteljev in učencev v Vrtu, nastopi na več prireditvah Ustanove; sodelovanje glede Keplerja; obisk T. Partljiča na šoli.

-Odprtost in spodbujanje dogovorov z drugimi šolami: Ustanova ni sicer sklenila nobenega novega formalnega dogovora, je pa bila odprta za vsakršne pobude za sodelovanje s šolami- obiski Vrta (OŠ Radenci), sodelovanje dijakov več šol na učni delavnici, ki jo je organizirala OŠ Tišina.

Tudi v tem kontekstu pa je potrebno ponovno poudariti izjemno dragoceno aktivno vlogo Zavoda za šolstvo-OE Murska Sobota in njene direktorice Irene Kumer, ki je tudi članica PS Ustanove (posveti ravnateljev, mentorjev za literarni natečaj, priprava in izvedba tega natečaja).

1.9.9. Tradicionalne in druge posebne prireditve v Vrtu

-Majska prireditev ob 9. maju: »Naši zakladi-svoboda«;

Vsakoletna, zdaj že tradicionalna osrednja prireditev Ustanove v Vrtu je pomenila začetek novega ciklusa prireditev pod skupnim naslovom »Naši zakladi«. Prva je bila, povezano z majskimi jubileji, posvečena zakladu »svoboda«. Ustanova je prireditev organizirala skupaj z občino Tišina, ZZB za vrednote NOB M. Sobota in PZ ZVVS. Slavnostna govornika, po pozdravnem nagovoru župana občine Tišina, sta bila predsednik ZVVS general Ladislav Lipič in častni član Ustanove, akad. dr. Anton Vratuša. V kulturnem programu pa je, ob nastopajočih iz domačih krajev- pevskem zboru OŠ Tišina Mavrica, glasbeno-pevske skupini iz gimnazije F. Miklošiča iz Ljutomera in solistki Anji Kutoš iz Glasbene šole iz M. Sobote- osrednje mesto pripadlo pevskega zboru Slava Klavora iz Maribora. Pred prireditvijo je bil tudi občni zbor Skupnosti Prekmurske čete in Prekmurske brigade. Zaključek letošnje prireditve je bila zasaditev spominskega drevesa v čast in spomin narodne herojke Slave Klavore, ki so ga darovali in zasadili člani pevskega zboru S. Klavora. Dobro obiskana prireditev (med gosti so bili tudi visoki predstavniki SV, verskih skupnosti, številni župani pomurskih občin, ugledni gosti iz Ljubljane, Gorenjske...), je bila ena osrednjih prireditev ob

70. obletnici zmage na fašizmom in nacizmom v Pomurju in je bila deležna tudi širše medijske pozornosti. Tudi letos so pri pripravi in izvedbi prireditve imeli pomembno vlogo občina Tišina, Društvo žensk in deklet »Sončnice« in PGD Petanjci.

-Spominski pohod tovarištva in prijateljstva, »Vaneča 2015«-začetek kolesarskega dela v Vrtu

Zdaj že tradicionalni kolesarski del pohoda se je začel v Vrtu-krajšo uvodno slovesnost sta organizirala KO ZZB Tišina in Ustanova; na pot proti Vaneči se je podalo 15 kolesarjev.

-Spominski pohod in koncert ob Dnevu državnosti

Že tradicionalni spominski pohod ob državnem prazniku so organizirali KO ZZB Tišina, veteranski organizaciji - ZVVS in Združenje »Sever«, občina Tišina in Ustanova; začel se je in končal v Vrtu z koncertom pevske skupine »Prekmurci«; udeležencev pohoda je bilo cca 40, prisotnih na zaključku pa več kot 60. Tudi zaradi udeležencev iz različnih krajev v Pomurju (Lendava, M. Sobota, Radenci..) postaja ta pohod ena pomembnejših prireditev ob osrednjem državnem prazniku v regiji.

-Slikarska delavnica in razstave

-Razstava o Keplerju; Ustanova in OŠ tišina sta pripravili v okviru sodelovanja v skupnem projektu "Kepler" razstavo v Vrtu oz. dvorani RP ZRC SAZU, ki je bila odprta tri mesece in je pomenila tudi pomembno vsebinsko obogatitev programov številnih vodenih obiskov Vrta. Ta razstava pa je tudi le potrdila utemeljenost potrebe po postavitvi stalne, vsaj minimalne prenosne predstavitevne razstave o Vrtu, Ustanovi in RP ZRC, ki bi bila stalno postavljena v Vrtu- v dvorani RP ZRC.

-Slikarska kolonija v Vrtu; Likovno društvo iz Gornje Radgone in Ustanova sta- v oktobru-organizirala celodnevno slikarsko kolonijo za člane društva (15 udeležencev); dela, nastala na koloniji so bila razstavljena na razstavi v DOSOR-ju v Radencih v decembru; razstavo je uradno odprl podpredsednik uprave Ustanove. Spomladi 2016 bo razstava prenešana tudi v Vrt na Petanjcih.

-Ustanova je v 2015. letu pripravila tudi posebno **razstavo o življenju in delu akad. dr. Antona Vratuše**, ki je bila postavljena in svečano odprta na SAZU v Ljubljani ob svečanosti ob 100. letnici akad. dr. Vratuše. Razstava je bila prenešana v PIŠK v M. Soboti in v jesenskem obdobju še na BŠŠ Rakičan.

-Ustanova je v sodelovanju z NUK iz Ljubljane in PIŠK organizirala **postavitev razstave o literarni ustvarjalnosti Evalda Flisarja v PIŠK**, ki je bila sicer pripravljena in dalj časa odprta v NUK ob 70-letnici pisatelja Evalda Flisarja.

-Ustanova se je v 2015. letu dogovarjala že tudi o novih razstavah v Vrtu (sodelavec Ustanove Filip Matko...) in z novimi sodelavci za slikarsko-galerijsko dejavnost.

-Vanekovi (ekološki) večeri

V skladu s usmeritvami, ki sta jih sprejela PS in uprava Ustanove v začetku leta je **bilo skupaj organiziranih 6 večerov** o aktualni okolje varstveni problematiki in drugih aktualnih in zanimivih temah:

- Literarna ustvarjalnost E. Flisarja-**razgovor z E. Flisarjem**
- Aktualni izzivi - **razgovor z mag. D. Židanom**, podpredsednikom Vlade RS in ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Problematika onesneževanja z elektro magnetnim sevanjem v Sloveniji- **razgovor z K. Lipičem**, predsednikom ZEG Slovenije in članom PS Ustanove
- Kitajska spreminja svet - **razgovor z dr. U. Lipuščkom**, članom PS Ustanove in dopisnikom RTVS iz Pekinga
- Svet na razpotju in Slovenija (ob pariški konferenci o podnebnih spremembah) - **razgovor z prof. dr. D. Plutom**
- Predstavitev knjige dr. B. Repeta: Milan Kučan, prvi predsednik RS- **razgovor o in ob knjigi z avtorjem, dr. Repetom in prvim predsednikom RS M. Kučanom**

Vanekove večere smo organizirali v Vrtu in v PIŠK v M. Soboti. Sodelovanje med Ustanovo in PIŠK je bilo na izjemno visokem profesionalnem nivoju in je potrdilo odlično vzajemno vsebinsko obogatitev dejavnosti obeh deležnikov, ki je imelo tudi širši pozitivni učinek (udeležba !) in predstavlja spodbudno oporo za nadaljnjo še širše sodelovanje. To je bilo še posebej očitno pri pripravah in izvedbi razgovora o knjigi dr. Repeta, ki je bil zadnji večer v letu 2015 in nedvomno vrhunec ciklusa Vanekovih večerov v 2015 (okrog 220 udeležencev; vsebinsko bogat razgovor, obogaten z kulturnim programom; medijska odmevnost !). Sponzor tudi tega cikla Vanekovih večerov je bilo podjetje Saubermacher-Komunala d.o.o. iz M. Sobote. Vabila za vse večere smo pošiljali na skoraj 300 naslovov v regiji in širše in so bila redno objavljena tudi na spletni strani Ustanove, na spletni strani občine Tišina, redno smo jih pošiljali tudi medijem-lokalnim, regionalnim in dopisništvom vseh osrednjih republiških medijev v regiji.

Mediji so posvečali Vanekovim večerom sicer različno pozornost;redno so bili predstavljeni v regijskih tiskanih in elektronskih medijih (Vestnik, Murski Val, Pomurje.si in drugi portali), Večeru in Porabju; v nekaj primerih pa so bili deležni tudi posebne pozornosti v drugih osrednjih republiških medijih.

- Druge »specializirane delavnice« v Vrtu

-Tudi letos je uprava Ustanove organizirala »trgatev v Vrtu« in **akcijo »Listje«**.

-Uprava je skupaj z PTZ- na njeno pobudo- pripravljala posebno fotografsko delavnico, ki pa je bila preložena zaradi manjšega števila prijavljenih udeležencev.

1.9.10. Poroka v Vrtu: v skladu s soglasjem uprave (pomlad 2015) in izvedenim upravnim postopkom je bil v Vrtu opravljen uradni, civilni del poroke mladoporočencev iz Petanjcev oz. Tišine (avgust); enotna ocena, mladoporočencev in njihovih sorodnikov, župana občine, ki je vodil obred in drugih udeležencev (skupaj 80) je bila nadvse pozitivna; sodelavci Ustanove smo pomagali tudi v tehnično organizacijskem pogledu; pridobili smo novo, koristno izkušnjo tudi za naprej. Vrt se je potrdil tudi kot kot odličen ambient za take in podobne dogodke.

1.9.11. Koncerti v Vrtu;

- V letu 2015 so v Vrtu nastopili na več prireditvah Ustanove in partnerjev pevska skupina "Prekmurci", pevsko-glasbene skupine iz OŠ Tišina, gimnazije F. Miklošiča iz Ljutomera.
- Ustanova pa je vzpostavila trajnejše sodelovanje z **PZ Slava Klavora** (bili glavni gosti v kulturnem programu na majski prireditvi v Vrtu), kar je bilo tudi potrjeno z zasaditvijo spominskega drevesa v spomin na S. Klavoro v Vrtu, razglasitvijo PZ S, Klavora za "hišni zbor" Ustanove, s posebno predstavitevijo Ustanove na slavnostnem koncertu ob 70. letnici ustanovitve zbora v Mariboru in imenovanjem podpredsednika uprave Ustanove za častnega člana zbora.
- Omeniti pa velja tudi spontani, nejavni koncert pevske skupine "Kresnice" iz Ajdovščine, ki so ga imeli ob svojem obisku v Vrtu za svojo "dušo" in v čast Vrtu in njegovim sporočilom.

2. ZNANSTVENO-RAZISKOVALNA, KULTURNO-UMETNIŠKA IN PUBLICISTIČNA DEJAVNOST

2.1. Znanstvena monografija in druge aktivnosti ob 100. letnici akad. dr. Antona Vratuše

Priprava in izid znanstvene monografije in organizacija določenih dogodkov, povezanih z njo in 100. letnico častnega člana Ustanove in člana PS Ustanove so bili skupaj ena od posebnih prioritet v dejavnosti Ustanove v letu 2015. V skrbi za dostojno, kulturno in primerno medijsko odmevno izvedbo vseh dogodkov oz. celotnega projekta je bil angažiran širok krog članov organov Ustanove in zunanjih sodelavcev. Izjemni pomen za njegovo uspešno izvedbo pa je imelo odlično sodelovanje z vsemi partnerji pri pripravi znanstvene monografije in vseh dogodkov (SAZU, NUK, PIŠK, PAZU, INV, MOMS, občina Grad).

-Znanstvena monografija

Ideja, da bi stoto letnico akademika dr. Antona Vratuše počastili z monografijo o njegovem delu, se je rodila jeseni 2014. v njegovem Prekmurju, v vodstvu Ustanove. Pobuda ni bila

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

naključna; Anton Vratuša je šest desetletij prijateljeval z ustanoviteljem fundacije dr. Vanekom Šiftarjem, bil je prvi predsednik njenega programskega sveta, je njen častni član ter nepogrešljivi soustvarjalec njenega življenja in podobe.

Na pobudo Ustanove sta se projektu pridružila SAZU in PAZU. Formalno sta založnici monografije bili Ustanova in PAZU. SAZU je bila tretja, aktivna partnerica pri tem projektu, ki je tudi prispevala določena finančna sredstva za ta projekt. SAZU je izid te monografije obravnavala kot svojo osrednjo obeležitev visokega življenjskega jubileja svojega trenutno drugega najstarejšega člana SAZU. O sodelovanju z Ustanovo pri tem projektu je bila sklenjena tudi posebna pogodba.

Širši pomen monografije je potrdilo tudi Ministrstvo za kulturo RS, ki je moralno in tudi finančno podprlo njen izid.

Priprave monografije je vodil skupni uredniški odbor v sestavi, ki ga je vodil Mirko Munda, sicer tudi član Programskega sveta Ustanove, ugledni upokojeni novinar in urednik v mariborskem Večeru in aktivni publicist. Člani Uredniškega odbora so bili (po abecedi): mag. Franc Kuzmiču, dr. Mitja Slavinec, akad. dr. Alenka Šelih in Marjan Šiftar. Recenzenta sta bila Mihaela Koletnik in Miran Štuhec, prevajalca v angleški jezik Katja Časar in Dejan Šinko; Tatjana Rodošek, je zastoj odstopila svoja portreta Antona Vratuše, objavljena na naslovnici in 3. strani. Oblikovalsko delo je odlično opravil Kazimir Rapoša, eden najboljših na tem področju v RS. Dragoceno pomoč pri pripravi monografije so zagotavljali zaposleni v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota, ki so hitro izpolnili vsako prošnjo za pomoč, zaposleni na FF Univerze v Ljubljani, ki so v predvojnih arhivih iskali pisno gradivo o A. Vratuši, ter zaposleni na oddelku Rokopisne zbirke in zbirke redkih tiskov NUK-a, ki so v zapuščini leksikografa in bibliografa Staneta Suhadolnika našli izgubljeno Vratuševo študijo Leksikalni vplivi romanščine na slovenščino, za katero je dobil drugo Svetosavsko nagrado.

Uredniški odbor oz. njegov vodja so bili v stalni delovni povezavi z akad. dr. Vratušo in organi Ustanove.

Programski svet Ustanove je spremljal potek priprav, uprava Ustanove pa je aktivno in operativno urejala vse potrebno v zvezi z pripravo monografije: dogovarjanje s partnerji, finančni vidiki, naklada, zbiranje prednaročil, priprava svečane predstavitve monografije in razstave v M. Soboti, kontakti z Min. za kulturo, dogovarjanje s tiskarno, zagotavljanje prevodov, dogovarjanje s Mladinsko knjigo o prosti prodaji v njihovih knjigarnah, kontakti z NUK.

Monografijo je natisnila tiskarna Cicero iz Ljubljane v nakladi 400 izvodov. Zaradi različnih dodatnih potreb je bilo v skladu z sklepom uprave naknadno natisnjenih še 40 izvodov.

Uprava Ustanove je uspela zbrati prednaročila za nekaj več kot 140 izvodov (šole in občine v regiji, nekatere ustanove in organizacije v regiji in širše.

-Slovesnost ob 100. letnici akad. dr. Vratuše na SAZU v Ljubljani

Slovesnost, ki je bila poimenovana tudi kot »Prekmurski dan na SAZU«, so skupaj organizirali SAZU, Ustanova in PAZU; na dobro obiskani in v vseh pogledih uspeli slovesnosti so o življenju in delu akad. dr. Vratuše spregovorili predsednik SAZU akad. dr. T. Bajd, akad. C. Zlobec in dr. Etelka Korpič Horvat, član PS Ustanove M. Munda je predstavil monografijo o jezikoslovnih in literarnozgodovinskih študijah dr. Vratuše, predsednik PS Ustanove mag. F. Kuzmič pa razstavo o življenju in delu dr. Vratuše, ki je bila odprta ob tej priložnosti in katere avtor je mag. Kuzmič. Slovesnost sta obogatila s krajšim programom V. Kreslin in E. Car, celotno prireditev pa je odlično povezovala Tajda Lekše. Manjši sprejem ob tej priložnosti pa so zagotovili donatorji iz Prekmurja: Mesarstvo Kodila, Roto in gostilna Rajh.

-Svečanost ob 100. letnici akad. dr. Vratuše v MS

Slovesnost so skupaj organizirali Ustanova, občina Grad in MOMS; v nabito polni grajski dvorani v MS je o življenju in delu akad. dr. Vratuše spregovorila dr. Gabi Čacinovič Vogrinčič, čestitke pa so mu izrekli župan MOMS in županja občine Grad, predsednik PAZU, ki je tudi razglasil akad. dr. Vratušo za častnega člana PAZU ter predsednik uprave Ustanove, ki je izročil akad. dr. Vratuši, kot prvemu, veliko častno listino Ustanove. Kulturni program pa so pripravili OŠ Grad in glasbeno-pevska skupina iz Kroga.

-Mednarodna okrogla miza o položaju Slovenske skupnosti na avstrijskem Štajerskem

Okroglo mizo so organizirali Ustanova, INV in odbor SAZU za narodnosti ob 90. obletnici INV in 100. obletnici akad. dr. A. Vratuše. Med referenti je bilo več uglednih predstavnikov slovenske skupnosti iz Avstrije oz. ustanoviteljev ter sedanjih vodilnih predstavnikov društva člen 7 Štajerskih Slovencev in uglednih znanstvenikov iz INV in drugih raziskovalnih institucij (dr. Devetak, dr. Kristan, dr. Klemenčič in drugi) na čelu z akad. dr. Vratušo. Okroglo mizo je vodil dr. Boris Jesih iz INV, udeležence pa so uvodoma pozdravili direktorica INV dr. S. Novak Lukančič, predsednik uprave Ustanove in predstavnik občine Tišina, g. Karoli. Med udeleženci pa so med drugim bili tudi predsednik Panonskega inštituta Gradiščanskih Hrvatov dr. Hajzson, predsednik kluba bivših veleposlanikov RS VP P. Toš, predsednik Slovenskega društva za mednarodne odnose, mag. B. Grobovšek.

-Svečana predstavitev monografije ob 100-letnici dr. Vratuše v M. Soboti

Svečana predstavitev monografije je bila v PIŠK, v M. Soboti, 22. junija. Uvodnim govorom direktorice PIŠK, J. Horvat, predsednika PAZU, dr. M. Slavinca in podpredsednika SAZU, akad. dr. A. Kranjca, je sledil pogovor z akad. dr. Vratušo, ki sta ga vodila M. Munda in M. Šiftar. Izjemno dobro obiskano predstavitev (za razmere v M. Soboti- več kot 100 udeležencev) je s svojim nastopom obogatila pevska skupina "Prekmurci".

S predstavitevjo oz. izidom monografije je bil neposredno povezan tudi vsebinsko bogat obisk vodstva SAZU v Prekmurju, ki ga je pripravila Ustanova v sodelovanju s PIŠK, občinami Cankova in Puconci in še nekaterimi partnerji. To je bil sploh prvi tak obisk

vodstva SAZU v Prekmurju ! Zaključek obiska je seveda bila udeležba na predstavitvi monografije.

Monografija oz. njena svečana predstavitev je bila deležna tudi precejšnje medijske pozornosti v lokalnih, regionalnih in tudi širše pomembnih elektronskih in tiskanih medijih. Širše poročilo je Ustanova objavila tudi na svoji spletni strani.

-Razstava o življenju in delu akad. dr. Vratuše

K že povedanemu o pripravah in postavitvi razstave v Ljubljani in v PIŠK v M. Soboti kamor je bila prenešana in svečano odprta ob predstavitvi monografije, 22. junija naj dodamo le še, da je bila od sredine avgusta naprej odprta še tudi v BŠŠ v Rakičanu.

2.2. Zbornik o mednarodnem simpoziju »Protestantizem včeraj, danes, jutri« (Radenci, 16. in 17. oktober 2014)

V letu 2015 so potekale intenzivne vsebinske in druge priprave zbornika (zbiranje simpozijjskih prispevkov sodelujočih referentov, njihovo urejanje in prevajanje, dogovarjanje o tisku in finančni podpori). Priprave je vodil mag. F. Kuzmič, predsednik organizacijskega odbora simpozija in predsednik PS Ustanove.

Zbornik je že v tisku in bo svečano predstavljen v začetku leta 2016.

2.3. Projekt »Kamnite solze« (o romskem genocidu)

Ustanova je postala formalna partnerica v tem mednarodnem projektu, ki ga vodi ustanova Sinagoga iz Maribora. V imenu Ustanove pa v njem aktivno sodeluje dr. Vera Klopčič, članica PS. V 2015. letu je izšla vsebinsko bogata zloženka, pripravljen je tudi zbornik, ki bo svečano predstavljen v začetku februarja 2016 v Mariboru in kasneje tudi v okviru Ustanove v Prekmurju.

2.4. Projekt Fundacija in mladi

PS Ustanove je na podlagi več razprav že v 2013. sprejel odločitev, da bi vnaprej natečaj za osnovne in srednje šole, učne delavnice, šole v naravi v Vrto in vse druge aktivnosti, ki so namenjene mladim oz. so ti njihovi nosilci strnili pod skupnim imenom »Vrt- ograček mladih talentov«.Uprava in PS sta tudi v 2015. letu sledila tej usmeritvi. Ob že omenjenih aktivnostih, ki sodijo v ta okvir in so povzete v prejšnjih poglavjih poročila (učne delavnice, obiski v Vrto, sodelovanje mladih na prireditvah Ustanove, projekt "Kepler") je bilo tudi v 2015. jedro projekta

Literarni natečaj za mlade za spis na temo "Nikoli več vojne

Na tem že 6. literarnem natečaju so sodelovali učenci in učenke ter dijakinja in dijaki iz 13. osnovnih in 6- srednjih šol s skupaj 44 prispevki.

Priprava in uspešna izvedba tudi tega literarnega natečaja za OŠ in SŠ je pomenila potrditev odličnega sodelovanja med Ustanovo in Zavodom za šolstvo RS-OE M. Sobota. Komisija za ocenjevanje nalog je zaključila svoje delo že v juniju 2015, ko so bile že tudi vse šole obveščene o rezultatih letošnjega natečaja. Komisijo in celotni projekt, vključno s pripravo zaključne prireditve je odlično vodila in usklajevala Irena Kumer, direktorica Zavoda za šolstvo RS-OE M. Sobota in članica PS Ustanove. V pripravah pa je sodelovalo tudi večje število članov uprave in PS ter že tradicionalnih partnerjev Ustanove za posamezne storitve. Še posebej velja omeniti pomoč občine Tišina in PGD Petanjci ter OŠ Tišina.

Program zaključne, dobro obiskane prireditve v začetku oktobra (čez 150 udeležencev) sta pripravili Irena Kumer in prof. Irena Štuhec iz gimnazije F. Miklošiča iz Ljutomera v sodelovanju s sodelavkami iz OŠ Tišina. Častni gost in slavnostni govornik na prireditvi je bil pisatelj Tone Partljič. Posebni gosti na prireditvi pa so bili akad. dr. Matjaž Kmecl in delegacija društva Zeleni prstan iz Ljubljane na čelu z predsednico Nušo Kerševan. Društvo je ponovno prispevalo tudi posebne knjižne nagrade za nagrajence natečaja.

Prireditve pa je bila obogatena oz. povezana z dvema za Vrt in Ustanovo pomembnima dopolnitvama: dr. Kmecl je podaril in tudi sam- kot njihov žlahniteelj - zasadil v Vrto slovenski avtohtoni vrtnici "Prešeren" in "Trubar", delegacija društva "Zeleni prstan" pa kot potrditev povezanosti Vrta na Petanjcih in Poti spominov in tovarštva v Ljubljani spominsko česnjo. Hkrati pa je bil potrjen dogovor, da bo z istim namenom Ustanova zasadila svoje spominsko drevo na Poti v Ljubljani, predvidoma v aprilu 2016.

Prireditve je bila deležna tudi dobre medijske pozornosti v lokalnih, regijskih in osrednjih časopisnih in elektronskih medijih in več spletnih portalih.

2.5. Predstavitev dveh novih literarnih del Štefana Titana

Ustanova je skupaj z avtorjem organizirala v Vrto dobro obiskano in z kulturnim programom obogateno predstavitev najnovejše pesniške zbirke in zadnjega romana pesnika in pisatelja Š. Titana iz Tišine.

2.6. Monografija "Nevidna univerza"

PS Ustanove je sprejela pobudo, da bi bila Ustanova skupaj s PAZU soizdajateljica monografije B. Žunca "Nevidna univerza", s katero bo nadgradil monografijo z istim naslovom izpred nekaj let. Monografija bi naj izšla v letu 2016 in bo pomenila tudi del obeleževanja 20. letnice delovanja Ustanove.

2.7. Mednarodni simpozij ob 300-letnici izdaje prve ohranjene prekmurske knjige-Mali katekizem Franca Temlina

Simpozij je organizirala PIŠK v M. Soboti skupaj z Ustanovo in drugimi partnerji. V pripravah in aktivno na njem so aktivno sodelovali tudi sodelavci Ustanove- še posebej mag. F. Kuzmič, predsednik PS Ustanove; podpredsednik uprave Ustanove pa je imel uvodni pozdravni nagovor.

2.8. Zbornika o majskih prireditvah in Vanekovih ekoloških večerih

PS Ustanove je za pripravo obeh zbornikov formiral delovni skupini in opravil tudi razpravo o izvedbi te naloge. V 2016. bo opravil nadaljnje , konkretnije razprave o možnostih za pripravo in izid obeh monografij (o razpoložljivih gradivih, urednikih, finančnih možnostih).

3. 20. LETNICA USTANOVITVE USTANOVE

Uprava in PS Ustanove sta v 2015. letu namenila pripravam obeleževanja 20. letnice ustanovitve in delovanja Ustanove posebno pozornost. Na podlagi več delovnih razprav je bil sprejet celovit vsebinski in organizacijski program, ki bi ga izvajali, skupaj z več partnerji, v letu 2016 in zaključili v 2017. letu. Osrednji dogodek bi pa naj bil konec junija ali v začetku julija 2016 (6. julija 1996. leta so ustanovitelji na posebni svečanosti v Pokrajinskem muzeju v M. Soboti podpisali akt o ustanovitvi Ustanove).

4. SODELOVANJE Z DRUGIMI USTANOVAMI ZAMEJSTVOM IN TUJINO

4.1. Društvo Zeleni prstan-Ljubljana: sodelovanje se je uspešno nadaljevalo in še okrepilo- o tem konkretno že v prejšnjih poglavjih.

4.2. Fundacija Franca Rozmana Staneta: Vrt je obiskala predsednica uprave, fundacija je tudi z donacijo podprla dejavnost Ustanove, predstavniki Ustanove smo bili na več prireditvah fundacije, še posebej na spominskih svečanostih v čast komandanta Staneta.

4.3. Fundacija Poti miru v Posočju: udeležili smo se svečane otvoritve "Poti miru" v Novi Gorici; bili smo v stalnih delovnih stikih; zaradi velikih delovnih obveznosti v letu 2015 bo obisk kolektiva fundacije predvidoma organiziran v 2016.

4.4. Sodelovanje v Mreži botaničnih vrtov in arboretumov Slovenije: predstavniki Ustanove smo bili v stikih z Botaničnim Vrtom v Ljubljani in sodelovali na več sestankih Mreže;

4.5. JZ Krajinski park Goričko: uspešno se je nadaljevalo vzajemno koristno in razvejano sodelovanje med Ustanovo in KPG.

4.6. PAZU: leto 2015 je pomenilo pomemben, konkreten korak naprej pri poglobljanju in širitvi sodelovanja- o tem konkretno že v prejšnjih poglavjih.

4.7. PIŠK v M. Soboti: v celoti velja ugotovitev iz predhodne točke !

4.8. Zveza veteranov vojne za Slovenije in Združenje Sever: obisk vodstev obeh organizacij v Vrtu, udeležba predstavnikov Ustanove na več prireditvah obeh veteranskih organizacij, sodelovanje njihovih predstavnikov na prireditvah Ustanove (govor predsednika ZVVS generala Lipiča na majski prireditvi in drugo), skupne akcije (spominski pohodi) ter delovni kontakti ob različnih priložnostih so okrepili več stransko pomembne vezi med Ustanovo in obema veteranskima organizacijama.

4.9. Povezovanje z Inštitutom za promocijo vrednot NOB pri RO Združenja za vrednote NOB: posebnih neposrednih stikov v 2015. letu sicer ni bilo, je pa bil podpredsednik uprave Ustanove imenovan v Strokovni svet ZZB za vrednote NOB, kar bo dodatna opora tudi za razgovore in dogovore o možnem vzajemno koristnem sodelovanju med Ustanovo in Inštitutom.

4.10. Sodelovanje z Romsko skupnostjo-Zvezo Romov Slovenije: Ustanova sicer ni organizirala nobene posebne svoje prireditve ob svetovnem dnevu Romov. Predstavniki Ustanove so pa sodelovali na osrednji proslavi ob svetovnem dnevu Romov, slovesnosti ob 25. letnici romani Union in na več mednarodnih konferencah, ki jih je organizirala Zveza Romov; Ustanova je prispevala svoje publikacije za "romski kotiček v PIŠK.

4.11. Zveza Slovencev na Madžarskem-obisk v Porabju: predstavniki Ustanove smo se udeležili slovesnosti ob 25. letnici Zveze in bili v pogostih stikih s predstavniki Porabskih Slovencev, ki so bil tudi redno vabljeni na vse pomembne prireditve Ustanove. Posebno in izjemno koristno vez Ustanove z Porabjem pa so tudi v 2015. letu predstavljali prispevki novinarja in člana PS Ustanove Ernesta Ružiča v glasilu »Porabje« o praktično vseh pomembnih dogodkih Ustanove v 2015.

4.12. Kulturno društvo člen 7 Štajerskih Slovencev; predstavniki Ustanove smo se udeležili svečanega začetka delovanja radijskega programa za Štajerske Slovence v Potrni, poleg kontaktov ob različnih priložnosti so se vodilni predstavniki društva udeleževali prireditev Ustanove.

4.13. Gradiščanski Hrvati-Panonski inštitut: z vodstvom inštituta se je nadaljevalo dobro sodelovanje: vodilni predstavniki inštituta so se udeleževali prireditev Ustanove, v svojem glasilu in letnem zborniku so namenili posebno pozornost Ustanovi in njenim prireditvam v Vrtnu.

4.14. Sodelovanje s Ars Ramovž -Festival SEVIQC Brežice: v 2015. letu se je nadaljevalo vzajemno koristno sodelovanje z organizatorjem tega uglednega mednarodnega festivala, predvsem glede možnosti za koncerte v okviru tega festivala v Prekmurju.

4.15. Nastop Ustanove na Kitajskem

Član PS Ustanove, dr. Uroš Lipušček je imel, v okviru svojega delovanja v Pekingu, kot predstavnik Ustanove odmeven nastop na simpoziju Centra za študije civilizacij (Capital Normal University) na temo: Centralno evropske države in pobuda o novi kitajski "svileni cesti" (s poudarkom na Sloveniji). Ob tej priložnosti se je dr. Lipušček pogovarjal s predstavniki gostiteljev tudi o pobudah za možno sodelovanje Ustanove in centra.

5. DRUGE TEKOČE IN STALNE NALOGE

5.1. Stalna komunikacija organov UŠF z ustanovitelji

Uprava je sodelovanju z ustanovitelji tudi v 2015. namenjala stalno, posebno pozornost. Redno so prejeli informacije o dejavnosti Ustanove med posameznimi sejami uprave,

vabila za vse prireditve Ustanove v Vrtnu in na drugih lokacijah (Tišina, Cankova, V. Polana, M. Sobota, Maribor, Ljubljana). Predstavniki uprave so tudi redno vzdrževali individualne kontakte s posameznimi ustanovitelji. Predstavniki Ustanove so se tudi udeleževali prireditev ustanoviteljev (različne svečanosti in druge prireditve v občinah in drugih ustanoviteljev). Na različne, tudi zelo delovne načine smo bili tako neposredno povezani z veliko večino ustanoviteljev (MOMS, občine Cankova, Puconci, G. Radgona, Dobrovnik, Ljutomer, Radenci, Lendava; ZT, ZRC, NLB, PF, ZZB)

Še posebno mesto pa je imelo tudi v 2015. vsestransko in za Ustanovo zelo pomembno sodelovanje in razumevanje občine Tišina, od pogojev za delovanje Ustanove (koriščenje občinskih prostorov, računovodska služba, pomoč z javnimi delavci), do podpore vlogam Ustanove za vse javne razpise in aktivnega sodelovanja v praktično vseh projektih, ki jih je Ustanova organizirala v Vrtnu oz. občini Tišina. Odlično sodelovanje in podpora se je potrjevala tudi z aktivnim sodelovanjem župana občine na večini prireditev Ustanove v Vrtnu oz. na Tišini. Še posebej pa je treba izpostaviti:

- Občinski svet je tudi v 2015 uradno obravnaval poročilo o delovanju Ustanove in ponovno tudi formalno potrdil koristno vlogo in pomen Vrtna in Ustanove za življenje in razvoj občine;
- Ustanova pa je, kot je razvidno iz drugih poglavij tega poročila tudi v 2015 aktivno sodelovala z več civilno družbenimi ustanovami in organizacijami v občini;
- predstavnik Ustanove je bil imenovan v komisijo OS za turizem;
- OS je sprejel pobudo, da bi v Vrtnu bil vzpostavljen občinski TIC.

Z letom 2016 pa se na svojo pobudo iz kroga ustanoviteljev umika NLB - zaradi racionalizacije stroškov.

Uprava Ustanove pa je v 2015. letu uspela, na podlagi kontaktov z najvišjimi predstavniki, pridobiti novega soustanovitelja- občino Beltinci - in aktivno podpornico Ustanove- občino Velika Polana.

5.2. Aktivnosti za pridobivanje donatorjev in sodelovanje z njimi; že v začetku leta 2015 je bilo poslano posebno pismo večjemu številu potencialnih donatorjem - predvsem že dosedanjim. Z njimi in tudi drugimi so bili opravljeni tudi številni individualni razgovori. Vsi so bili vabljeni na majsko prireditev, decembrsko srečanje prijateljev in sodelavcev Ustanove in na druge prireditve Ustanove. Nekaterim dodatnim smo poslali prošnje tudi med letom.

Tudi za 2015. leto velja: na sicer okrepljeno aktivnost (še posebej glede individualnih kontaktov) za pridobivanje donacij, predvsem pa na njihove višine so (še vedno) opazno vplivale zaostrene in nepredvidljive splošne finančne in ekonomske razmere in razmere v posameznih podjetjih. Razveseljive in neplanirane pa so bile donacije, ki so nam jih namenili organizatorji posameznih organiziranih obiskov Vrtna. Tudi v 2015. so bile prav tako pomembne donacije podjetij in posameznikov v obliki neplačanih storitev in različnega materiala za potrebe Ustanove in partnerska sodelovanja pri posameznih projektih na načelih sofinanciranja (znanstvena monografija ob 100. letnici akad. dr. Vratuše - njen izid je finančno podprlo tudi Ministrstvo za kulturo RS ; zbornik "Protestantizem"). Mnogo

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

partnerjev v posameznih projektih pa je v njih sodelovalo s svojim prostovoljnim delom (šole na prireditvah Ustanove !). Še posebej pa je treba ponovno omeniti podjetje Saubermacher-Komunala d.o.o., ki je tudi v 2015. letu prevzelo generalno sponzorstvo nad Vanekovimi večeri Ustanove in ZEG.

5.3. Sodelovanje z drugimi partnerji- povzetek: Ustanova je na različne načine in v različnih povezavah neposredno in konkretno še naprej sodelovala z več deset različnimi subjekti-partnerji: ZZB za vrednote NOB na lokalnem, regijskem in državnem nivoju, ZRC SAZU, SAZU, NUK, INV, Sinagoga - Maribor, Zveza veteranov vojne za Slovenijo, Združenje »Sever«, Društvo Zeleni prstan, PZ S. Klavor, ZEG, Fundacija F. Rozmana-Staneta, Protestantsko društvo P. Trubar, založba Modrijan, Fundacija Poti miru v Posočju, Mreža botaničnih vrtov in arboretumov, Zveza Romov, Kulturno društvo člen 7, Panonski inštitut - Pinkovac(Avstrija), ZVKD-OE Maribor, „PAZU, PIŠK, PGZ, OPZ, Razvojni center Mestne občine M. Sobota, Zavod RS za šolstvo-enota M. Sobota, PTZ, Zavod za turizem in šport v Radencih, JZ KP Goričko, DOSOR, Likovno društvo iz G. Radgone Saubermacher-Komunala d.o.o., Sava turizem d.d., Tlakovanje Gomboc, občina Tišina, občina Velika Polana, občina Cankova, MO M. Sobota, BSŠ Rakičan, , Osnovna šola Tišina, gimnaziji M. Sobota in Ljutomer, PGD Petanjci, »Sončnice«. Kulturno društvo Tišina, Društvo upokojencev Tišina, Društvo "Kostanj", TG Gradišče, Društvo Primorcev in Istranov v Prekmurju, SEVIQC, TV Idea-Kanal 10, podjetje ROTO,

5.4. Sodelovanje s upravnimi in drugimi državnimi organi: predstavniki Ustanove smo obiskali MO in MK in imeli razgovora z ministrom za obrambo in ministrico za kulturo; imeli smo različne delovne kontakte z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uradom Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, Uradom Vlade za narodnosti. Minister mag. Židan je sodeloval na enem Vanekovem večeru v 2015. letu in že tudi v začetku 2016. leta na posvetu o aktualni situaciji na področju čebelarstva, ki je bil organiziran v Vrta v sodelovanju s čebelarsko organizacijo.

5.5. Sodelovanje z mediji in skrb za prisotnost Ustanove in Vrta v medijih; uprava je redno vabila vse pomembne medije v regiji in predstavništva osrednjih slovenskih medijev v regiji na vse prireditve Ustanove ter imela različne kontakte z njimi tudi individualno. O dejavnosti Ustanove so poročali časopisni in elektronski mediji v regiji (Vestnik, Murski val, TV Idea- Kanal 10, TV AS), glasilo občine Tišina ter tudi spletni mediji v regiji in na državnem nivoju (Pomurje.si, Delo. si), kot tudi osrednji mediji v državi (Delo; RTV Slovenija, POP TV, še posebej pa Večer, zahvaljujoč B. Žuncu, tudi članu uprave Ustanove) in tudi nekateri drugi (Vestnik-Celovec,Radio Celovec, Panonski list- Pinkovac, Svobodna misel). Posebni pomen pa so tudi v 2015. letu imeli prispevki o Ustanovi v časopisu Porabje (E. Ružič). Zahvaljujoč razširitvi kroga sodelavcev z F. Matkom pa je bila dejavnost opazno predstavljana še naprej tudi v več medijih v regiji (glasilo občine Radenci, več spletnih strani s sedežem v Radencih, Ljutomeru).

Tudi v 2015 se je še dodatno potrjeval pomen stalno delujoče povezave s občinsko upravo občine Tišina o rednem objavljanju obvestil-vabil Ustanove na spletni strani občine, del uspešnega sodelovanja z PIŠK v M. Soboti pa so bile tudi objave vabil za Vanekove večere na spletni strani knjižnice in v drugih sorodnih medijih.

Po evidenci in oceni uprave je bilo v vseh medijih tudi v 2015. objavljenih skupaj več kot 70 različnih časopisnih in elektronskih prispevkov o Ustanovi.

5.6. Srečanje sodelavcev, ustanoviteljev in donatorjev Ustanove: uprava je v decembru organizirala zdaj že tradicionalno in tudi to pot v sicer skrčenem sestavu zaključno srečanje, na katerem je bilo na kratko predstavljena dejavnost Ustanove v 2015. letu. Predvsem pa se je predsednik uprave zahvalil vsem sodelavcem, ustanoviteljem, donatorjem, partnerjem, medijem in prijateljem za podporo in njihove prispevke Ustanove v letu 2015. Srečanja se jeudeležilo 25 gostov, večje število pa je poslalo Ustanovi opravičila in čestitke za uspešno delo.

6. INFRASTRUKTURA USTANOVE

6.1. Zbor ustanoviteljev Ustanove je imel v 2015. eno sejo v februarju: sprejel je poročilo o delovanju UŠF in finančno poročilo za 2014 in program ter finančni načrt za 2015.

-Uprava je imela v 2015. letu 7 rednih sej (tri skupne s sekretariatom PS) in več korespondenčnih sej s skupaj več kot 40 točkami dnevnega reda ter večje število delovnih sestankov v ožjem ali širšem sestavu. Še posebej pomembno vlogo so v delovanju Ustanove tudi v 2015. imela tudi različna delovna telesa uprave oz. PS (uredniški odbor za pripravo znanstvene monografije !). Uprava je praktično na vseh rednih sejah obravnavala finančno situacijo Ustanove z namenom sprotnega racionalnega usklajevanja finančnih tokov in dejavnosti Ustanove.

-Nadzorni odbor Ustanove; NO se je sestel na seji pred februarjskim zborom ustanoviteljev; ta je sprejel njegovo poročilo za 2014, uprava je upoštevala njegova priporočila pri svojem delu, še posebej pri pripravi analize statusnih in premoženjsko pravnih vprašanj Ustanove in razgovorih s predstavniki občine Tišina ter skupni pripravi predlogov za ureditev statusa in upravljanja Vrta. O tem je uprava organizirala tudi skupno sejo z NO in najodgovornejšimi predstavniki občine.

6.2. Delovanje Programskega sveta Ustanove(PS)

Programski svet oz njegov sekretariat sta a svojo aktivnostjo tudi v 2015. letu pomembno obogatila delovanje Ustanove in bila dragocena opora upravi. Poleg rednih sej in številnih delovnih sestankov so predsednik PS, njegovi člani ter sekretarka in sekretariat aktivno sodelovali v številnih konkretnih akcijah ali jih celo vodili ter s svojimi pobudami in razpravami pomembno sooblikovali vsebino delovanja Ustanove v 2015. (Vanekovi večeri. priprava zbornika "Protestantizem", celotni projekt obeleževanja 100. letnice akad. dr. Vratuše, literarni natečaj, majska prireditve).

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

6.3. Sklenjeni dogovori in pogodbe: v 2015. letu Ustanova ni sklenila nobenega novega formalnega dogovora o sodelovanju.

6.4. Javni razpisi; v decembru 2014 se je Ustanova prijavila na razpis za javna dela v 2015 in uspela- sicer samo za pol leta- pridobiti sodelavko, ki je bila večstransko koristna pomoč pri urejanju Vrta in izvajanju celotne dejavnosti Ustanove. Uprava je že konec 2015. pripravila vlogo za razpis javnih del v 2016.

6.5. Kadrovske zadeve: uprava je imenovala dve novi strokovni sodelavki uprave.

6.6. Spletna stran Ustanove: dopolnjevanje spletne strani je bila stalna naloga uprave in njenih zunanjih sodelavcev za to področje tudi v 2015. letu.

6.7. Računovodska in knjigovodska služba: v 2015. letu se je nadaljevalo uspešno sodelovanje z občinsko upravo občine Tišina v skladu z tudi formalno sklenjenim Dogovorom z občino Tišina v 2013. letu. Ta je v celoti, ažurno, strokovno opravila vse dogovorjene naloge in je imela veliko razumevanje tudi za druge potrebe Ustanove.

6.8. Arhiv UŠF: uprava je dopolnila arhiv Ustanove z dokumentacijo, ki je nastala tekom leta.

6.9. ITK oprema: uprava je uspela nadomestiti pokvarjen računalnik Ustanove z novim, ki je bil sicer prijateljska donacija iz Ljubljane.

Petanjci, januar 2015

U S T A N O V A D R .

FUNDACIJA

Š I F T A R J E V A